

‘Vroeger was er ook een jeugd van tegenwoordig’

Over dialoog en eensgezindheid, generatiekloven en -bruggen na 30 jaar Panopticon.

WILLY BRUGGEMAN
EVELINE DE WREE
JOHAN GOETHALS
PAUL PONSAERS
PATRICK VAN CALSTER
TOM VANDER BEKEN
GERT VERMEULEN*

Panopticon feest. Het tijdschrift bestaat intussen 30 jaar. Dat wil wat zeggen: het is geen kwestie meer van eerste pasjes zetten, van vallen en opstaan of van wilde haren verliezen. Met dertig is er al wat meer stabiliteit: er werden keuzes gemaakt en uitgewerkt, er werden taken en verantwoordelijkheden verdeeld ... Maar toch is er ook nog steeds (plaats voor) verandering.

Voor Panopticon wil deze dertigste verjaardag immers ook zeggen dat de gezichten van het tijdschrift al vele keren veranderd zijn. De enthousiastelingen die 30 jaar geleden Panopticon boven het doopvont hebben gehouden, hebben zich vaak, na jarenlange inzet, teruggetrokken uit het tijdschrift: ze zijn nieuwe wegen ingeslagen of hebben een rustiger pad gezocht. Maar van de vele generaties die intussen de revue zijn gepasseerd, zijn er ook velen actief gebleven binnen het tijdschrift. Ze hebben steeds nieuwe krachten verwelkomd tot ook zij een integraal deel gingen uitmaken van het geheel. Vandaag bestaat de redactie van Panopticon dan ook uit een boeiende mix van oudere en jongere persoonlijkheden. Mede hierdoor worden in Panopticon vele ideeën en perspectieven verenigd.

Panopticon heeft nooit tot doel gehad een product te zijn van gelijkgestemden, maar wilde fungeren als een forum waar verschillende visies geventileerd konden worden. Het mag duidelijk zijn dat Panopticon steeds is gemaakt voor en door een breed publiek: een publiek van academici en practici; van criminologen, juristen en hulpverleners. Nu we reeds 30 jaar mensen samenbrengen rond de thema's criminologie, strafrecht en forensisch welzijnswerk is het moment gekomen om de hedendaagse debatten nog eens te belichten. Gezien de variatie in perspectieven die Panopticon herbergt, hebben we gekozen om dit te doen aan de hand van "dialoog". De stemmen die in Panopticon *normaliter* naast, en soms ook door elkaar klinken, willen wij ter gelegenheid van deze dertigste verjaardag uitnodigen om expliciet in dialoog te treden.

Het thema van de dialoog is, uiteraard, de evoluties van de voorbije dertig jaar. De bedoeling is niet om nostalgisch terug te blikken naar het verleden, maar om vanuit een dialoog tussen oudere en jongere generaties trends in het ruimere criminologische werkveld te duiden en in een hedendaags kader te plaatsen.

In het huidige nummer van Panopticon, ons "jubileumnummer", worden drie artikels gepubliceerd van personen die beschouwd kunnen worden als pioniers van het tijdschrift. Zij brengen de dialoog op gang, onder meer door terug te grijpen naar de beginfilosofie van Panopticon en te reflecteren over de veranderingen die zich sindsdien hebben voorgedaan.

* Werkgroep '30 jaar Panopticon'

John Vanacker en Maria Bouverne-De Bie belichten voornamelijk de samenhang tussen strafrecht, criminologie en forensisch welzijnswerk. Ze beantwoorden de vraag of Panopticon het ambitieuze doel dat bij aanvang werd geformuleerd tot nog toe heeft kunnen bereiken. Sonja Snacken schrijft, in de tweede bijdrage van dit jubileumnummer, over de invloed van wetenschappelijk onderzoek op het strafrechtelijke beleid van de voorbije dertig jaar, dit met bijzondere aandacht voor de rol die Panopticon hierin heeft vervuld. Paul Ponsaers, Johan Goethals en Els Enhus ten slotte, gaan op zoek naar de plaats die de criminologen hebben in de huidige samenleving, meerbepaald de functies die zij na afstuderen gaan bekleden. Deze drie artikels worden aangevuld met een bijdrage van Eveline De Wree, Luc Robert en Gert Vermeulen waarin een overzicht wordt geboden van de thema's die aan bod zijn gekomen in Panopticon in de loop van de voorbije 30 jaar.

Maar hiermee is het verhaal niet ten einde. Dit jubileumnummer is niet meer dan een aftrap voor verdere dialoog. Deze dialoog zal verder worden uitgewerkt in discussies rond dertien verschillende thema's, die tot de kern behoren van de inhoud die wordt gegeven aan het tijdschrift. Panopticon kan immers niet enkel bogen op een stevige redactie, maar ook op de medewerking van dertien enthousiaste deelredacties die werken en schrijven rond een bepaalde thematiek. In de initiatieven rond 30 jaar Panopticon wensen we deze thema's nog eens in de verf te zetten. Voor de thematische uitwerking vertrekken we telkens van een visietekst door de pionier. Hierop reageren vervolgens verschillende personen van de "jongere generatie". De discussie wordt telkens afgerond met een reflectie en/of een blik van buitenaf. De neerslag van deze thematische discussies wordt gepubliceerd in boekvorm. Om dit jubileumjaar af te sluiten wordt – op 12 november 2009 - een studiedag georganiseerd te Gent (meer informatie hierover binnenkort op onze website www.panopticonvzw.be), waar de verschillende discussies aan bod komen. Een unieke gelegenheid om elkaar weer te ontmoeten en in dialoog te treden.